

AC-123

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) Examination

March - 2019

Sanskrit : Paper-CE-404

(काव्यप्रकाशः उल्लास-२-१०)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધાજ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ ગમે તે ત્રણ સ-સન્દર્ભ સમજાવો : ૧૪
- (૧) તાત્પર્યાધોડપિ કेषુચિત્ ।
- (૨) મુખાર્થબાધે તદ્દોગે રુઢિતોડર્થ પ્રયોજનાત્ ।
- (૩) પીનો દેવદત્તો દિવા ન મુંકતે इत्यत्र च रात्रिभोजनं न लक्ष्यते ।
- (૪) સર્વોનાં પ્રાયશોડર્થાનાં વ્યજ્જકત્વમપીષ્યતે ।
- (૫) ઉક્તં हि वाक्यपदीये न हि गौः स्वरूपेण गौर्नाप्यगौः
गोत्वाभिसम्बन्धात्तु गौरिति ।
- (૬) જ્ઞાનસ્ય વિષયો દ્યાન્યઃ ફલમન્યદુદાહતમ્ ।
- ૨ સંકેત વિષયક કોઈપણ બે મતોની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- ૨ આચાર્ય મમ્મટના જીવન, સમય અને સર્જન વિશે વિગતે લખો. ૧૪
- ૩ લક્ષણાના પ્રકારોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- ૩ 'વ્યંજના એક સ્વતંત્ર શક્તિ છે' - આ વિધાન સમજાવો. ૧૪

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

૧૪

- (૧) અભિહિતાન્વયવાદ
- (૨) મમ્મટની વિદ્વત્તા
- (૩) લક્ષણા પ્રાપ્તિની ત્રણ શરતો
- (૪) અભિધામૂલાવ્યંજના

૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) શબ્દમાંથી અર્થ આપનારી શક્તિઓ કેટલી છે ? કઈ-કઈ ?
- (૨) મમ્મટના મતે શબ્દના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા-કયા ?
- (૩) 'આકાંક્ષા' એટલે શું ?
- (૪) 'અન્વિતાભિધાનવાદ' એટલે શું ?
- (૫) શુદ્ધા લક્ષણા એટલે શું ?
- (૬) સારોપા લક્ષણા એટલે શું ?
- (૭) ઉપાધિ એટલે શું ? તેના પ્રકારો જણાવો.
- (૮) 'વાચક' શબ્દનું લક્ષણ જણાવો.
- (૯) 'વિભાવના' અલંકાર કોને કહેવાય ?
- (૧૦) 'વિશેષોક્તિ' અલંકાર લક્ષણ આપો.
- (૧૧) 'સ્વભાવોક્તિ' અલંકાર એટલે શું ?
- (૧૨) દૃષ્ટાંત અલંકારનું ઉદાહરણ આપી સમજાવો.